

A szerkesztő iakása:
Sussalt - Glavan haz.

Előfizetési ár - Associazione:

Egy évre . . . . . Per 1 anno 6.— fr
Félévre . . . . . 3 mesi 3.—
Negyedévre . . . . . 3 „ 1.50
2 hóra . . . . . 2 „ 1.—
Külföldre 1 évre . Per l'estero 8.—

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlterek:

Fölvételnek árszabály szerint Battara P. könyvnyomdájában vagy a kiadóhivatalban, Susak Glavanház, továbbá Goldberger A. V. Schwarz Gyula, Eckstein Bernát, Fischer A. hirdetői irodájában Budapest, Váci utca, Oppelk Bnél, Bécs, Stubenbastei N. 2

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

1892 április 17

Megjelenik minden vasárnap

17 Aprile 1892

Fiume új kormányzója.

„Tengerre magyar;“ Ez a jelszó hangzott fel a negyvenes években, országszerte. „Tengerre magyar;“ ezt visszhangoztatja a magyar törvényhozás az újabb alkotmányos aera hajnalától a mai napig. De a lelkes szótartat megfelelő tettek is követték és követik. A nemzet áldozatkészsége a magyar birodalom egyetlen egy pontján sem nyilvánult oly bőkezűen, mint épen Fiumében, és méltán; Az a sok millió forint, mely a fiumei gyönyörű vasut kiépítésére fordított, az a sok millió forint, mely a tengerbe dobott, hogy rajta a pompás molo emelkedjék ki a quarnerói öböl hullámaiból; mind azt bizonyítja, hogy a nemzet tudja, érzi, *mi neki Fiume;*

Igen, Fiume nekünk az az egyetlen, de annál drágább annál becsesebb pont, mely bennünket a nagy világgal a tengeren összeköt. Fiume az a lányszem, a mely Magyarországot a földtekét átövező kereskedelemmel, forgalommal összecsatolja. Ezért méltán tekint most egész hazánk Fiume felé, a hol az új kormányzó, *Batthyány Lajos gróf* kormányzóit széké elfoglalta. Ünnepe volt az nemesak Fiuménak, de ünnepe az egész országnak is, és pedig nemesak a beiktatással járó külső szertartásokért, nemesak az általános örömmért, a melylyel a nemes gróf ki neveztetését az egész ország fogadta, és fogadja azt bizonynyal Fiume és az egész magyar tengerpart is, — hanem ünnepe azon tudat következtében is, hogy az új kormányzó megtörtént székfoglalása egy új, egy kedvező, egy szép aerának előhírnöke.

Nem kívánunk párhuzamot vonni a mult és jelen között; nem célunk taglalni, hogy minő mulasztások vagy tévedések követték el a közel és távolabb multban s hogy az „intra muros peccatur et extra“ a fiumeiekre s a fiumei ügyek intézőire mily mértékben alkalmazható. Elégségesnek tartjuk annak konstataására szorítkozni, hogy *kinevezés gyökeres változtatást, údvos, szükséges reformot jelez,* és hogy a tervezett reformok létesítésére, keresztülvitelére az új kormányzó nemesak képes, de kész is, sőt arra komolyan s a nagy és szép feladat eteljes tudatában el is va határozva.

Időelőtti volna a feladat, e program részleteivel már most foglalkoznunk, csupán a feletti teljes megnyugvásunkat fejezzük ki, hogy az új kormányzó, okulva a Fiume életében most közelebb s régebben felmerült példákól, megtaláljandja azt a boldog, azt a szerencsés — úmbár igen keskeny — középutat, a melyen Fiume helyesen, czélszerűen kormányozható s a mely ut egyedül képes s kormányhajóját a Scylla és Charydis veszélyeitől sikerrel megvédelmezni s a magyar állam hatalmát, tekintélyét, a magyar kormány befolyását, népszerűségét megszilárdítani.

Ez a böles középut nem más, mint a „non quis, sed quid“ elvének szigorú, igazságos, méltányos, elfogulatlan alkalmazása. Nem az a kérdés, hogy mit tesz Fiumében a magyar, vagy az olasz, vagy a horvát, hanem, hogy *maga a tény megíti e a hazafiság, a polgári kötelességek mértékét* s mennyiben válik az a köziügyeknek, a társadalomnak előnyére, vagy hátrányára?

Nem az a kérdés, hogy a fiumei olasz, vagy a horvát mily mértékben kultiválja az ő nemzetiségét, hanem az, hogy mindenik öszintén, utógondolat nélkül igyekszik-e a magyar államiséget erősíteni, öregbiteni a helyett, hogy *saját nemzeti kulturáját a magyar államnyelv rovására igyekszik fejleszteni.*

És ezen főszempontok felszállt egy mindennél fontosabb tekintet és ez: *a horvátok magyar hazafisága s az olaszok magyar hazafisága közötti párhuzamok megvonogatásának a napirendről egyszer mindenkorra levétele!*

Az egyedül helyes kiindulási pont az, hogy egyik olyan jó hazafi, mint a másik és e hazafiság a a Fiume feletti versengés miatt legkevésbé sem szenvedhet csorbát, mert e versengés azt mutatja, hogy mily becses, mily kedves nekik Fiume. És ebben mi velük, a horvátokkal, az olaszokkal teljesen egyetértünk, mert hisz nekünk is épen olyan kedves Fiume s nem bánt bennünket ez a versengés, mindaddig míg *a kellő korlátok között mozog.* E korlátok addig terjednek, a hol a magyar közjog és történelem megvonta a határt. — Eddig, és nem tovább!

Erés a mi reményünk, hogy a fiumeiek nemzetiségi különbség, nélkül előbb-utóbb meg fognak arról győződni, hogy ez a „noli me tan-

gere!“ rendületlenül fenntartandó, s hogy ennek megőrzése előbb vagy később meg fogja szüntetni a versengést s véget vetend a sok tekintetben káros vetelkedésnek, a midőn Fiuméba olasz, horvát, magyar karöltve, vállvetve fognak szövetkezhetni, hogy virágzóvá, Magyarország legőkeisebb, legdrágább gyöngyévé tegyék Fiumét, a midőn aztán Kárpátoktól Adriáig zengeni fog a fiumeiek, a fiumei magyar hazafiak dicsőítése, magasztalása.

Ime, ezek a remények lelkesítenek bennünket az új kormányzó, a hazafias, lelkes gróf Batthyány Lajos beiktatási ünnepének megtörténte után. A legbensőbb örömmel üdvözöljük a nemes grótot, a nagy feladatok megoldására hivatott derék kormányzót új és szép pályája küszöbén.

A fiumei kormányzó beiktatása.

Fiume, ápril 10.

A hazai sajtó részletesen foglalkozott az új fiumei kormányzó beiktatási ünnepélyével. Miután azonban lapunk hasábjain sem maradtak a fényes napok emléke nyom nélkül, igéretünkön híven mi is közöljük az ünnepségekre vonatkozó részleteket:

A fogadtatás.

Nagy lényvel és pompával és még nagyobb lelkesedés közepett folyt le e hó 10-kén Fiume új kormányzójának, *Batthyány Lajos* grófnak bevonulása Fiuméba. Kvassay miniszteri tanácsos, a tengerészeti hatóság főnöke és *Szoborits* osztályfőnök reggel 8 órakor a kormányzóhoz „Deli“ gőzösével Abbaziába mentek, a hol Batthyány Lajos gróf az egybegyűlt vendégek rokonszenves üdvözlései között szállott a hajóra, mely a Quarnero öblöt keresztelve indult a fiumei kikötő felé. A „Rudetzky“ hadihajó, midőn a „Deli“ hajó előtte elhaladt, 18 lövéssel adta meg a tisztelgést. Az Adamich-molo s a kikötő ragyogó díszben pompáztak; a lobogórudakon váltokozva a nemzeti színű tricolor vörö-sárga-kék színei lengettek. — Az összes hajók fel voltak díszítve és nemesak a molo, hanem az egész part és az összes hajók telve voltak ünneplő ruhában megjelent közönséggel.

A képviselőtestület, élén Ciotta polgármesterrel, Gelléich és Mohovich alpolgármesterrel, kik magyar diszruhába voltak öltözve, 10 óra előtt szintén testületileg megjelent a molon; közöttük ott voltak Milenich és Lettis br. tanácsnokok. Nemsokára *Batthyány* Tivadar gr. képviselő is hozzájuk csatlakozott miattal a közönség barátságosan üdvözölte őt. Ott voltak még: *Meynier* a kereskedelmi kamara elnöke; *Franyeczány* a tőzsde elnöke, *Kuranda* Emil és *Peichl* az „Adria“ igazgatói, *Bedni,*

apátplébános, *Celligoi* törv.széki elnök, *Jovanossich* ezredes, *Seemann* sorhajókapitány a tengerészeti akad. parancsnoka *Liscakay* honvédszázados, *Dr. Feichtinger* Elek p. ü. igazgató, *Váadi* Gábor kir. ügyész, *Dr. Berggoffer* József h. tanfelügyelő, *Riegler* Sándor keresk. akad. igazgató, *Kressnig* F. horvát főgimn. igazgató, gróf Szapáry Károly a keresk. muzeum igazgatója, *Lázdi* István táviró hivatali főnök, báró *Busche* postafőnök, *Moravsek* Lipót forgalmi főnök, *Dondth* Imre igazgató, stb. A képviselőtestület tagjai közül fölemlítjük, *Dr. Bellen,* *Corrossacz,* *Leard,* *Venczoussi,* *Lappis,* gróf *Domini,* *Dr. Randich,* *Dr. Dall'Asta,* *Dr. Mayländer,* stb. városi képviselőket.

Daczára a nagy szélnek, a különben pompás időjárás mellett egész sora a nagy gőzhajóknak közöltük az „Apis“ Lloydgőzös s a „Carola“ nevű Adria gőzös, sok százakra menő közönséggel ment eléje a „Deli“ gőzösnek, mely kevéssel 10 óra után e hajók s számos csónak kíséretében kikötött a molo előtt, a hol a városi zenekar indulóval üdvözölte. Batthyány Lajos gróf fényes diszruhában, kísérete *Szoborits* oszt. tanácsos szintén diszruhában és *Kvassay* min. tanácsos honvéddadnagy egyenruhában, a lakosság szünni nem akaró „Eljen!“ és „Evviva!“ kiáltásai között szállottak partra.

Ciotta polgármester a kormányzót néhány szívelyes szóval üdvözölte, mire *Batthyány* gr. teljesen korrekten olasz kiéjtéssel következőleg válaszolt: „Első szavaim, kifejezése leghálásabb köszönetemnek a kedves és szives fogadtatásért, melyel engem kitüntettek. Igaz öröm érzéssel lépek önök közé uraim, azzal a szándékkal, hogy összes munkásságomat szt. István koronája e gyöngyének jólétére irányozzam és azzal a reményvel, hogy önök uraim meglegedéssel fogják kíséni ezen igyekvésemet és hazafias intenczióimat. Meglévén arról győződve, hogy odaadással fognak engem támogatni e feladatomban; ismétlem Önök előtt igen mélyen érzett hálám.“ (Élénk Evviva kiáltások).

A kormányzó ezután a közelben állókkal kezét fogott, mire József főherceg nevében Szécheny gróf huszárfőhadnagy üdvözölte őt. Szünni nem akaró örömmilyenítások kísérték Batthyány Lajos grótot, midőn a diszkocihoz ment, melynek kocsisa és a huszár a család kéksárga színeiben gazdagon díszített ruhát viseltek. Déléltől 11 órakor *Rohrscheidt* ellentengernagy, a „Rudetzky“ hadihajó tisztikarával hosszabb látogatást tett a kormányzónál.

Déli 12 órakor ment végbe a beiktatás a képviselőtestület gyűléstermében. Ez az aktus a maga ünnepélyességében a jelenlévőkre hatalmas benyomást gyakorolt. Már a külső sceneria is igen érdekes volt. A szép tágas terem a királyt, Deák Ferenczet, Andrássy Gyula grótot és a volt kormányzókat, közöttük *Zichy* József grótot és Szapáry Géza grótot ábrázoló olajfestményekkel díszítve, pompás látványt nyújtott. A kormányzó számára az elüklő polgármestertől jobbra emelvény volt fenntartva. A karzatokat legnagyobb részt hölgyekből álló közönség zsufolásig megtöltötte. A városi képviselői teljes számban megjelentek.

Ciotta polgármester a rendkívüli közgyűlést azzal nyitotta meg, hogy annak egyedüli tárgya az újonnan kinevezett kormányzó beiktatása. Az alpolgármester vezetése alatt küldöttséget menesztettek a kormányzó után, ki néhány perc múlva megjelent a teremben. — Midőn megjelent szünni nem akaró „Evviva!” kiáltások hangzottak fel.

Batthyány Lajos gróf a részére fenntartott helyre ment: jobb oldalán Szobovics osztálytanácsos foglalt helyet. — Az új kormányzó mindenekelőtt átadott a polgármesternek egy iratot. Ezt az iratot, ő felségének márczius 5-éről kelt, az új kormányzó kinevezését tartalmazó legfelsőbb kéziratát, Nacinovich tanácsülők felolvasta.

A legfelsőbb kézirat olasz fordításban is felolvastatván, Batthyány Lajos gróf kormányzó a következő beszédet mondotta:

„Nagyságos podesta ur! Tisztelt városi képviselő urak! Amidőn ő felségének, a királynak kegyes akaratából Fiume és a magyar-horvát tengerpart kormányzó állását elfoglalom, mindenképp előtt legyen szabad önök et lelkem mélyéből üdvözlőm. A midőn önök közé jövök, t. uraim, tudom mennyire fontos és nehéz az állás, a melyet elfoglalandó vagyok, de keesgettem magam azzal, hogy azok a nehézségek, amelyekkel szemben állok, le lesznek küzdve, ha önök hathatós támogatásukkal engem megajándékoznak szívesek lesznek. (Élénk Evviva kiáltások).

Nagyok és szépek azok a feladatok, amelyek megoldására hivatva van a város, mint a világkereskedelem emporiuma Magyarország első tengeri kikötője és mint a kereskedelem és ipar figyelemre méltó központja. Sokfelé ágazik az az irány, amelyen eddig Fiume haladását mutatott fel és amelyen még inkább haladni fog a jövőben. Ez a tudat ösztönözte és vezette ezt a t. képviselőtestületet hazafias működésében, amelynek köszönhető, hogy oly számos fontos és közhasznú intézmény alkottatott.

A hazai törvényhozás és a kormány, valamint tisztelt hivatali elődeim mindenkor buzgó és határozott érdeklődést tanúsítottak a fontos tengeri kikötő jóléte és felvirágzása érdekében. Mindez erre hivatott tényezők összeműködésének lehet egyedül tulajdonítani ennek a szép és kedves városnak örvedetes fejlődését és szembetűnően gyors felvirágzását. Az én fő és kedves gondomat fogja képezni ennek a fejlődésnek és virágzásnak alapos tanulmányozása, valamint az, hogy kutassam a külön területek kívánatait igényeit és aspirációit és hozzájáruljak ezek megvalósításához, féltékenyen őrizve mindig annyira szeretett autonómiáját, (Élénk evviva kiáltások.) Ujjonc vagyok még arra, hogy magam ismerjem és tudatára jussak azoknak a kívánásoknak, igényeknek és aspirációknak és azért önként várok uraim, információkat és tanácsokat. Mindenekelőtt és főképpen várom ezt a nagyságos podestától, ki nek jótékony és hathatós munkássága sokak előtt régóta ismeretes és mindenki által nagyra becsültetik és akinek hasznos tanácsára — hízlek ezzel magamnak — én is számítok. De nemcsak tanácsot kérek én önökötől uraim, hanem bizalmat és hathatós támogatást is. Csak ha elérhettem és biztosíthattam magamnak ezt a támogatást, csak akkor lesz módomban, hathatósan közreműködni arra, hogy szeretett hazánknek ez értékes gyöngye elérhesse azt a magas czélt, amelyre hivatott. Csupán ezen az uton vehetek tevékeny részt, ez általam szeretett város fejlődésének gyarapodásának elősegítésében; ismétlem, csak e módon fogok teljesen eleget tethni az idejövetelemkor elem tűzött feladatnak azáltal, hogy legjobb akaratommal és legjobb buzgalmammal és összes erőmmel közreműködjem Fiume városának jólétére és felvirágzására. (Szünni nem akaró taps, evviva-kiáltások és lelkes tetszésnyilvánítások.)

Ciotta polgármester erre a következőleg válaszolt:

„Méltóságos kormányzó ur! Hálás szívvel és a legélelkebb örömmel hallottuk azokat a nemes és felekölt szavakat, amelyeket hozzánk intézni szives volt, azokat a szavakat, melyek vigasztalnak, melyek szeretett Fiuménk, felvirágztatására irányzott munkásságunk terén úgy szellemi, mint anyagi irányban hatalmas ébredést jósolnak nekünk és így új aerára nyujtanak kilátást. A munkásság e terén, méltóságos uram, számíthat a község és a képviselőtestület minden egyes tagjának támogatására és hódolatára. Legyen ezenkívül meggyőződve arról is, hogy a fiemek szívében ön mindig loyaltást és és benső szeretetet fog találni a felséges ur és annak feléges családja iránt, valamint töretetlen ragaszkodást a magyar nemzethez és a magyar állameszméhez. Ez ünnepélyes eszelemény befejezésekor felhívom önöket t. képviselő urak, hogy kiáltásak velem együtt: Eljen a felséges király, evviva Magyarország, evviva a kormányzó Batthyány Lajos gróf!

Hatalmas hármass „Evviva!” kiáltás kísérte e szavakat, mely a karzatról is visszhangzott.

Ezzel az ünnepély véget ért.

Egy órákor a kormányzó az egész képviselőtestületet fogadta, azután a tanácsot és a városi tanítókat szóval mindenkit bemutatottatott magának. Következett a kereskedelmi kamara elnökségének avéglül a papságnak tisztelése.

A diszebed.

Két órára a városi képviselők, *Meynier*, a kereskedelmi kamara elnöke, *Vranjczy* a tőzsde elnöke, *Batthyány* Tivadar gróf országgyűlési képviselő, *Kvaszay* miniszteri tanácsos és *Szobovics* osztálytanácsos ebédre voltak hivatalosak a kormányzóhoz. *Batthyány* Ilona grófnő, ki a legnagyobb szeretetreméltósággal fogadta férje oldalán az érkező vendégeket és látta el a háziasszony tisztét, mindenkit lebilincsel szellemes társalgásával. Előkelő alakjához pompás fekete bársonyruha simul, a melynek usztálya aranyrojtokkal volt szegélyezve; a könnyű, világos, himzett boszniai szövetből készült plisséderek felett ugyan csak fekete bársonyból való, aranyhímzésű spanyol derék és egy drágagyöngy nyakék emelte a bájos hölgy megjelenését.

Kitűnő hangulatban folyt le az ebéd. A kormányzóval szemben a grófnő ült Ciotta polgármester és *Gelletich* alpolgármester között. Az első felköszöntőt n háziur mondotta a királyra és az uralkodó házra. Ezután Ciotta polgármester a kormányzót és nejét köszöntötte fel, s midőn a Batthyány és *Andrássy* neveket említé, mint a melyek magukban is teljes programmot jelentenek, s midőn Fiume városa részére ezen egyszerű két név alatt sokat ígérő jövőt helyezett kilátásba, az összes jelenlévőkön mély megindulás vest erőt.

A kormányzó most nagy lelkesedéssel a következő felköszöntőt mondotta:

„Mélyen tisztelt uraim! Boldognak érzem magam e szeretett város részéről rendezett oly sok szívélyes és rokonszenves tüntetés folytán, a miért engedjék meg, hogy ismételve kifejzhessem hálámát. Egyszerű szavak lesznek, de szívből fakadók. Tudom, hogy hivatásom a jövőben nagy és szép és azért érzem is feladatomnak nehéz voltát. E város csodálatosan növekszik és növeli azt napról napra az a fontosság, melylyel a hazára bír, miért is hivatalom mind nagyobb szellemi tevékenységét igényel. Tudom, hogy az élénk közkívánalmaknak teljesítése nekem egyedül aligha sikerülhetne, de hiszek a nagyságos podesta ur, az egész képviselőtestület és minden egyes polgár hazafias közreműködésében; a szívélyes és igen előzékeny fogadtatás biztosítanak is arról úgy hogy e támogatásra számítok. Ezen reményre támaszkodva emelem poharamat

e szeretett város felvirágzásáért, forró óhajomat e szavakkal fejezve ki: Evviva Fiume, evviva nagyságos polgármester ur, evviva az egész képviselőtestület!”

Perret Lajos Fiume egykori képviselője emelt még poharat a kormányzót életve magyar nyelven.

A Radetzky földéletén.

Délután öt órákor Batthyány gróf oldalán Szobovics osztálytanácsossal a kikötő kapitányság diszebedjén a „Radetzky” fregattahajóra ment, hogy *Rohrscheidt* ellentengernagy látogatását viszonzozza.

Diszeledadás a színházban.

A színházban esti 8 órákor diszeledadás volt, mely alkalommal *Donizetti* „*Don Sebastiano*”-ja került színre. A színházi bizottság a kormányzó nevének diszes virágcsokrot ajánlott föl, melyet a grófnő láthatólag kellemesen meglepetve fogadott el. — A grófi párt nagy lelkesedéssel fogadták a színházban is; hol a város előkelő közönsége teljes számmal megjelent. A színház egészen megtelt, s úgy a nők, mint a férfiak csaknem mindnyájan estélyi öltözetben jelentek meg.

Ciotta polgármesteren kívül megjelentek a színházban: *Gelletich* Miklós a municziópm első alelnöke nevével, *Mohovich* Emidio másodalelnök nevével, továbbá gróf *Hogoy* családjával. *Vranjczy* Simon báró nevével, özvegy *Smaic* báróné, *Szobovics* osztálytanácsos nevével, *Milencich* tanácsnok s a reprezentánsok közül *Luppis*, *Ossolovack*, *Poschich*, *Minaich*, *Corossacz*, *dr. Dall'Asta*, *Vio*, mind nevével és részben családjával, továbbá *Rohrscheidt* ellentengernagy a *Radetzky*-fregatt egész tisztikarával, *Ivanossich* ezredes nevével, *Nicolcki* csendőri török alkonzul nevével, *Agnoli* olasz konzul, a reprezentánsok nagy része, valamint a polgárság színe-java.

Hatóságok és testületek fogadtatása.

(Második nap).

Batthyány Lajos gróf másnap vagyis ápril 11-kén délelőtt tíz órától félkettőig fogadta az egyes hatóságokat és testületeket és pedig *Catinelli* tábornok vezetése alatt az ezred tisztikarát, a ténparancsnokságot, a hadkiegészítő parancsnokságot és a tengerészeti akadémiát tiszti és tanári karát; a Fiumében levő konzulokat, nevezetesen az orosz, angol, francia, olasz, német, török, görög, spanyol, szerb, észak-amerikai és a svéd konzult, a kormányzóság tiszti karát *Szobovics* osztálytanácsos vezetése alatt, a tengerészeti hatóságot *Kvaszay* miniszteri tanácsos vezetése alatt, a törvénytörvénykezést élén *Celligoi* törvénytörvénykezési elnökkel, az ügyvédi kart, *Várady* kir. ügyész, a pénzügyigazgatóságot, *Feichtinger* igazgató vezetése alatt, a susaki kerületi hatóságot *Angon* vezetése alatt a dohánygyár hivatalnokait *Milde*-vel élőkön, a görög, evangélikus, izraelita hitközségeket, az állami főgimnázium tanári karát *Berghoffer* igazgatóval, a horvát főgimnázium tanárait *Kresnig* igazgatóval, az állami és déli vasut hivatalnokait *Moravék* főnök vezetése alatt, a kereskedelmi muzeum képviselőségét, élén *Szapáry* Károly gróffal, a postahivatal tisztikarát báró *Buscche* vezetése alatt, az *Adria* részéről *Kuranda* igazgatót és *Peichl* műszaki igazgatót, és végre a *Lloyd* képviselőjét.

A kormányzó az egyes küldöttségek vezetőivel kivétel nélkül és számos küldöttségi taggal igen szives modorban társalgott és behatóan érdeklődött a helyzet és viszonyok iránt. Délután három órától hat óráig a kormányzó látogatást tett a polgármesternél, a tábornoknál az ezredesnél, a plébánosnál és az alpolgármesternél. Este nyolcz órákor a város fényes szerenádott adott a kormányzó palota előtt, mely rendkívül lelkes ovációkkal végződött a kormányzó iránt. Este igen sok polgár volt jelen a foga-

dásnál. A kormányzó a megjelenteket gazdagon megvendégelte.

A Diszebed

(Harmadik nap)

A kormányzó és neje az ápril hó 11-kén megjelent küldöttségek tagjait másnapra ebédre hívta meg, melyen a *Radetzky* fregatta törzskara a haditengerészet s helyőrség törzskara, az összes hatóságok főnökei és főbb tisztviselői, az egész konzuli testület, a hajózási vállalatok igazgatói, összesen hatvanötven vettek részt. Az ebéd alatt a katonai zenekar játszott. Az első felköszöntőt a kormányzó mondta ő felségére. — Félköszöntőt mondtak még a kormányzóra és családjára stb. Ezzel az ünnepélyek szorozata jó véget ért.

***

Gróf Batthyány Lajos kormányzó a hét folyamán már kezdte működését, s több hivatalt látogatott meg.

Az államsegélyben részesülő hajóáratok forgalmi eredménye.

Fiume-cattarói gyorsvonal.

A magyar-horvát gőzhajózási társaság által fenntartott rendszer gőzhajóáratok februárhavi forgalma a következő volt:

Kivitel Fiuméből . . . . . 2750 m.
Behozatal Fiuméba . . . . . 3470 m.
Összesen 410.25 m.

A f. é. január havi forgalomhoz hasonlítva 4356.85 q.-nyi növekedés mutatkozik.

Nevezetesebb kiviteli áruk voltak 286 q. liszt 879.12 q. tengeri, 227.01 q. hordó, 428.14 q. zab, 45 q. korpa.

A behozott áruk közt szerepel: 3240.92 q. bor, 44 q. faolaj, 64.88 q. pálinka, stb.

Személy szállított Fiuméből 67, Fiuméba 49, összesen 116 vagyis 15-el több mint az előző január hónapban.

Fiume-cattarói árvonal

Kivitel Fiuméből . . . . . 4910 m. m.
Behozatal Fiuméba . . . . . 3979 m. m.
Összes forgalom 8889 m. m.

Fontosabb kiviteli áruk voltak: 737.96 q. liszt, 448.71 q. hordó 2192.54 q. tengeri, 68.50 q. zab, 87.60 q. faabroncs, 553.73 q. buza, stb.

A behozott áruk közt volt: 3691.75 q. bor, 54.54 q. faolaj, 134.26 q. füstölt hal, stb.

A f. é. január havi forgalomhoz hasonlítva 182.87 q.-nyi emelkedés mutatkozik.

Személy szállított Fiuméből 50, Fiuméba 45, összesen 95 vagyis 25-el több mint az előző január hónapban.

A fiumei állami tisztviselők fizetésjavítása.

A képviselőházhöz fordultak a fiumei tisztviselők, írja a „B. H.”, hogy a fizetésviszonyok szabályozásakor a lakásbért a tengerparti városra nézve is abban az összegben állapítsa meg, a melyben Budapest fővárosra nézve teszi. Okul felhozzák egyrészt Fiume emelkedésének gyors tempóját (lakóinak száma az utolsó 10 év alatt 400 százalékkal növekedett), a miből a közel jövőben a lélekszám fokozott gyarapodására s érezhetőbb lakásszükségre lehet következtetni, másrészt felhozták Fiume drága piaci viszonyait, melyek szerint Budapestben a kenyér és szalonna 25—50 százalékkal, a tej és szárnyas 50—100 százalékkal, a burgonya, hagyma és zöldség 100—200 százalékkal olcsóbb mint Fiumében.

A fiumei érdeklettek mód nélkül elvannak keseredve *Wekerle* pénzügyminiszter ellen, a miért a ház pénzügyi bizottságában ezt ügyben felszólalt *BaV-*

thyány Ti azzal a rö hogy Fium 280 frba l génye alap

A minisz zonyáság rá szobás lak Fiuméban rangu tiszt ezért folya kara már t ban Fiume goriába sor

De van melyek a r kozatlanság

Figyelem viszonyokat ból áll, pi bennük s a bás parczel vagy több dig ezért h ben a miaz nem akarja tiszti és ta még itt is méra átlag tóság szol padlásszobá

Nem sok a többi vár (tehát nem ban). A csa helyiségeke a konyhába nyilt fűzhel hóival kell egyike okvs szárogató h zognak fogl lásból a bé lakhat s fiz szobásért (h et. —

Vannak e is, kik a deklettek Ime neveik tanácsos, S osztálytanác tengerészeti törv. széki h nok, *Körösi Nyírő* révki iskola igaz *Manasteriott Edelényi Sz sági irodáig *Rieger* Sámó tó és *Nyírő* duljon a m gositásért, n ban elűteti száz család*

De döntő győzések az ban maga a törvényezék szoba s 6 frtot, az áll Ploech-fel 1200 frtot emezt 2 lak szobás laká frt jut. Igy

S most la fővámház ép niszter adot lőszobát áll lára a köz zettet vele ből (ha a N kásra osztju bás lakásra

A piaci város lakos déseről szó ján esetell tisztviselők ny nem fogi

A város t az amerikai sok. A váro munkások tengerparton dik a keresk talan felem

thyány Tivadar gróf fumei képviselőt azzal a rövid kijelentéssel torkolta le, hogy Fiumében egy 3 szobás lakás évi 280 frtba kerül s így az érdeklettek igénye alaptalan.

A miniszter úr adata valóban az. Bizonyosság rá a katonai lakásbér. Három szobás lakásért század parancsnok fizet Fiumében évenként 493 frtot; — alsóbb rangú tiszt 2 szobás lakásért 303 frtot; ezért folyamodott a Jellačić ezred tisztjára már tavaly, hogy lakásbér dolgában Fiume a legdrágább városok kategóriába soroztassék.

De vannak egyéb bizonyosságok is, melyek a miniszter meggyőzhetik tájékoztatásáig.

Figyelembe kell venni a helyi épület viszonyokat. Az óváros csupa síkterületekből áll, piskok és sötétség uralkodik bennük s az ottani lakások 1—2 szobás parcellákra osztva, melyekben két vagy több család közösen lakik; jár pedig ezért havi 10 frt szobánként. Ezekben a miázmás, járványfészkekben csak nem akarja lakatni Wekerle a magyar tisztjait és tanári kart. A házbor azonban még itt is drágább, mint ahogy a Fiume átlag teszi. Pl. a tengerészeti hatóság szolgálja évi 204 frtot fizet két padlásszobáért.

Nem sokkal lakhatóbbak a szállások a többi városrész középrendű házaiban (tehát nem a főutakban és új palotákban). A család sehol nem kap mellék-helyiségeket, a szobákban nincs kályha, a konyhában nincs takaréktűzhely (csak nyílt tűzhely), mindenütt a fűrészek millióival kell harcolni s a lakásszobák egyike okvetetlen fűskamarának, ruhaszárógató helynek, pinczének és cseléd-zugnak foglalandó le. Három szobás szállásból a bérlő tényleg csak két szobát lakhat s fizet érte 340—360 frtot, négy szobásért (három lakó szoba) 420—450 et.

Vannak ez adatokra élő bizonyosságok is, kik a tisztviselők kérvényét az érdeklettek összessége nevében aláírták. Ime neveik: *Krassay* István miniszteri tanácsos, *Szobonics* Lajos kormányzósági osztálytanácsos, *De Domini* Vince fer. tengerészeti iskolai igazgató, *Bolmarovich* törv. széki bíró, *Rauch* Géza fővám-tárnok, *Kőrösi* Sándor főgimnaziumi tanár, *Nyírő* révkapitány, *Donáth* Imre polg. iskola igazgató, *Zemplén* postaelnök, *Manasterovitch* törvényszéki irodagazgató, *Edelényi Szabó* Lajos tengerészeti hatóság irodagazgató, *Nesselfeld* vámellenőr, *Riegler* Sándor keresk. akadémiai igazgató és *Nyírő* Lajos számtanácsos, Forduljon a miniszter úr ezekhez fölvilágosításért, mielőtt a pénzügyi bizottságban elütheti egy valótlán adattal oly sok száz család méltányos kérését.

De döntő bizonyosság a miniszter meggyőzésére az a lakásbér, melyet Fiumében maga az államkincstár fizet. Így a törvényszékért a Terzi-féle házban 14 szoba s 6 mellék-helyiség fejében 2900 frtot, az állami elemi iskoláért pedig a Ploech-féle házban 2 tanterem fejében, 1200 frtot fizet. Ha amaz 5 lakásra, emezt 2 lakásra parcellázzuk el, ott 3 szobás lakásbérre 580, itt kerek 600 frt jut. Így fizet a kincstár.

S most lássuk, hogyan fizetett. — A fővármház épületében épp a pénzügyi miniszter adott ki bérbé 13 szobát s 5 előszobát állami elemi és polgári fiúiskolára a közoktatási miniszternek és fizetett vele évi 3000 frtot, mely összegből (ha a 18 szobát 7 három szobás lakásra osztjuk) 428 frt esnék egy 3 szobás lakásra.

A piaci viszonyok drágaságáról s a város lakosságának rohamos emelkedéséről szólva, a kétségbeesés hangján esetelhető a Fiuméba kinevezett tisztviselők jövőjét, ha ugyan a kormány nem fogja pártjukat.

A város folyton úgy drágul, akárcsak az amerikai vagy egyéb gyarmati városok. A város drágulásával növekedik a munkások bére (2—5 frt napszám) a tengerparton és gyárakban) a növekedik a kereskedelmi cikkek ára, minduntalan felemelik a városi tisztviselők fi-

zetését, de az állami tisztviselőnek tehetetlenül, összetett kezekkel kell néznie, miként csapnak össze feje fölött a folyton növekedő drágaság hullámai.

A fumei tisztviselők s tanárok kérelme annál méltánylandóbb, mert ők abban a városban politikai missziót teljesítenek s az idegen nyelvterületen szokatlan éghajlat alatt és társas viszonyok közepett — nem ritkán áldozatot hozva a közérdeknek — tartanak ki lelkesen állomásukon!

A fumei kikötő fontosabb áruinak forgalma

(Szármaszási és rendeltetési hely szerint kitüntetve.)

1892 márczius hó április 28—3-ig.

Behozatal vasúton Fiuméba

Gabonaméletek és ölelemények.

Tengeri: Új Hradiska 311, Sziszek 1419, Dombóvár 719, Pincehely 204, Bártaszék 509, Kapronca 101, Czece 203, Vukovár 711, V. Ruma 302, Kaposvár 405, Vinkovce 120,9 S. Hőgyész 104 Oriovac 401, Simontornya 202, Sid 210, Okucane 100, Csaba 101, Czipiag 101, Samaz 466, Orosháza 200, Raic 205, Új Kapella 202, Petrovossello 101, Stats 203, Brod 105, Ercsi 104 Bajmok 101, Eszék 103, Barcs 102, összesen 9204 qu.

Buza: Czece 607, Kaposvár 206, Beleg 102, N. Atád 102, Sziszek 104, Szombathely 101, Csurgó 102, B. Brod, 100, összesen 1424 qu.

Zab: Sziszek 412 qu.

Árpa: Sziszek 263 qu.

Liszt: Budapest 6711, Velence 610, Vukovár 505, Görz 50, Losonc 406, Barcs 202, N. Várad 504, Szeged 1409 qu. Temesvár 206, Debreczen 303, Arad 300, Sziszek 201, Delta 103 összesen 11510 qu.

Gyarmatáru:

Cukor: Bükk 200, Brasso 104 Gyoma 909, Szombathely 100, összesen 1313 qu.

Faneműek

Donga: Czipiag 200, Brod 3748, Lekenik 302, Új Kapella 1866 Budapest 200, S. Torján 800, N. Várad 100, Sz. Régen 805, Sziszek 815, Banjaluka 500, Novi Marov 512 összesen 9588 qu.

Épületfa: Téső 525, Dombóvár 105, Rozsnyó 209, Várad 508, Sziszek 619, Laibach 100, Widen 200, Kreinburg 209, Franzsdorf 104, Vüllsberg 204 Trifail 48, Lekenik 1431, Novska 204, Zágráb 103, Goriza 400, Verbanje 935, Verbovec 315, Delnice 718, Lokve 1013, Ogulin 3761, Verbovsko 1719, Dornegg 100, C. Moravica 105, Berzence 309, Skrad 345 Gomirje 313, Jurdani 495, Fužine 104, összesen 15102 qu.

Behozatal tengeren Fiuméba.

Kávét: Triest 3518, Hamburgból 6649 összesen 10167 qu.

Déligyümölcs: Olaszországból 3208 Triest 2491 összesen 5699 qu.

Rizs: Indiából 63390, Belföld 24. Olaszország 2 összesen 63417 qu.

Dohány: Dalmácia 2036 qu.

Bor: Dalmácia 4440.9 qu.

Kén: Olaszországból 375 qu.

Kender: Olaszország 140 qu. Anglia 101 összesen 241 qu.

Szilva: Olaszország 632 qu.

Bőr és bőrök: Anglia 105, Olaszország 103, Belföld 24 összesen 1393 qu.

Köölaj: Batoum 20800 qu.

Ásvány: Antwerpen 2000, Belföld 1088, összesen 3088 qu.

Vas és aczél: Anglia 1048 qu.

Pamut és pamutáru: Triest 9, Anglia 518 összesen 527 qu.

Gép: Anglia 520 qu.

Fém: Anglia 2085 qu.

Vegyszerek: Anglia 2598 Belgium 7 qu Belföld 290 összesen 5498 qu.

Tengerisó: Pirano 2300 qu.

Tégla: Olaszország 2550 qu.

Olaj: Anglia 58.6, Olaszország 73, Belföld 280, összesen 3459 qu.

Köszön: Traghette 2800 qu.

Cserzőanyag: Törökország 50 qu.

Gyümölcs: Törökország 78 qu.

Hívitel tengeren Fiuméba.

Gabonaméletek és ölelemények.

Tengeri: Belföldre 5700 qu.

Árpa: Belföldre 1716 qu.

Buza: Belföld 570 qu.

Rizs: Belföld 229 qu.

Zab: Belföld 258 qu.

Liszt: Belföld 3200 qu.

Liszt: Belföld 3300, Angliába 52532 Franciaország 9300, összesen 178532 qu.

Bab: Olaszországba 410, Angliába 25 összesen 435 qu.

Gyarmatáru:

Kávét: Belföld 21 qu.

Cukor: Belföld 235, Olaszországból 25165 qu. összesen 27515 qu.

Különfélék:

Dohány: Gibraltár 1019 qu.

Cserzőanyag: Anglia 3365 qu. Franciaország 881.

Burgonya: Belföld 110 qu.

Köölaj: Belföld 220 qu.

Pamut és pamutáru: Belföld 108 qu.

Vasárú: Belföld 64 qu.

Papír: Anglia 50, Görögország 22 Belföld 105 összesen 527 qu.

Vegyszerek: Franciaország 1374, Görögország 242, Anglia 101, Olaszország 16, Belföld 40,

Faneműek:

Fatábla: Görögország 5009, Olaszország 186900 drb.

Evező: Görögország 38, Belföld 130, összesen 168 drb.

Donga Olaszország 215007, Belföld 6440 drb. összesen 222047 drb.

Deszka: Olaszország 11403 Belföld 5500 összesen 16903 drb.

Len: Olaszország 2325, Belföld 468 összesen 2793 drb.

Négyszegfa: Olaszország 1740, Görögország 30, Belföld 1536, összesen 3306 drb.

Cserfa: Olaszország 80, Angliába 54 összesen 134 m³.

Helyi és különféle hírek.

Tengerésztiszt kinevezések. A m. kir. tengerészeti hatóság a következő kereskedelmi hajóhadnagyokat, hosszújártú kereskedelmi hajókapitányokká nevezte ki: Copaitich András, Costrena S. Barbarából. Gersaglia Cosmót és Kerticza Jánost, Costrena S. Luciából. Zupar Attilót, Lovranából; továbbá kinevezte kereskedelmi hajóhadnagyokká a következő tengerészeket: Cossovich Mátyást, Dobrotából, Holub Józsefet, Mostyából, Nicolich Márkót, Lussinpicolóból, Ursich Ferenczet, Costrena S. Barbarából.

József és László főherczegek, kik a husvéti ünnepeket fenséges szüleiknél töltik, a kormányzó beigtatási ünnepsége alkalmára Fiumében volt „Radetzky“ hadifregatton látogatást tettek.

Gróf Batthyány Tivadar országgyűlési képviselőnk, e hó 13-kán szerdán

ntazott el Fiuméből, hol a kormányzó beigtatási ünnepségek alatt időzött. A népszerű képviselőt fumei tartózkodása alatt folyton élénk rokonszenven és óvációkban részesítették.

Magyar egyházi beszéd. Czobor Gyula fumei hitszónok husvét első napján ez évben is tart magyar szónoklatot. A szent beszéd ma d. e. 9 órakor tartatik meg a szt Vitus templomban, utána ugyancsak Czobor Gyula hitszónok misét fog mondani.

Fest Aladár fumei főgimnaziumi tanár, a hazai tanárok Budapesti országos kongresszusán a mellett, hogy a tanárok rangosztályba való sorozat hozta javaslatba, a kongresszus figyelmét a fumei tanárok különleges viszonyaira is felhívta.

Halálozás. Súlyos családi csapás érte lapunk szerkesztőjét nevének Mócs sz. de Thian Irmának e hó 11-kén történt elhunytával. A boldogult évek során át tartó betegeskedés után, a legundóbb ápolás mellett sem volt megtartható az életnek. s e jószágos nő és a gondos anyja végre is áldozatul ett a sorvasztó vérszék. A boldogult temetése e hó 12-kén történt meg nagy részvét mellett. Az elhalálozásról kiadott családi gyaásjelentés a következőleg hangzik:

Mócs Zsigmond a „Fiume“ szerkesztője mint férj, továbbá gyermekei Vilma, Emma, Ida, és anyja öz. de Thian Antalné, az elhunyt testvére Guido, Luigi, Péter, Antal, Miksa, Eugénia, és Amelia, fájdalomtól megtört szívvel jelentik Mócs Zsigmondné szül. de Thian Irmának hosszú és kínos betegség, s a halotti szentségeknél átatos fölvétele után a f. évi ápril hó 11-kén d. e. 9 órakor 35 éves korában történt gyászos elhunytát. — A boldogultnak hült tetemei f. hó 12-én (kedden) d. u. 4 órakor s a fumei sírközegetben temetett, a fumei sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. — A halottas menet a Glavan féle házból (Sussak) indul ki. Béke poratra!

Uj lap Susakon. A Fiume mellett Susakon „Quarnero“ czimvel horvát-olasz nyelven szerkesztett új lap jelent meg Ružić Iván szerkesztése mellett. Az új lap havonként kétszer, és pedig minden hónap 1-én és 15-kén fog megjelenni, s egyik legfőbb törekvése, hogy kimutassa Horvátországnak Fiume fölötti jogát, s e mellett mint az általános szláv érdekek előbarczosa fog sikra szállni; programjának egyik pontja Horvátország teljes függetlensége, s hogy mint ilyen egykor hatalmas tényező legyen a balkán félszigeti államalkotásban.

Kereskedelmi hírek.

Olasz bor. Az olasz földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések az olasz borkivitel fokozatos emelkedését konstatalják. Riposto, Catania és Barletta vidékét a német és svájci borkereskedők ellepték, és nagy mennyiségű ó-bort vásároltak. — Mint a milánói „Sole“ írja, január óta mintegy negyven hajórakomány bor szállított Közép- és Dél-Olaszországból Hamburgba. Az árak mindazáltal hallatlan olcsók. Így szicíliai Ia fehér 14—15, pugliai Ia fehér 15—16, Marsala vörös 13—15, Sorso (Sardegna) vörös 9—10 lira hl-kint; holott a mult év hason szakában pl. a Marsala 70—80 és a Sorso 95—100 lira volt hl-kint.

Brazília kávétermését, mint Triestből írják, egy ottani nagy kávéczéeghez érkezett magánkabelsürgöny szerint, hivatalosan mintegy 6¹/₂ millió bála becsülik. Az eredmény tehát, a mult évi 7,425,000 bála viszonyitva, mintegy ³/₄ millió bála kevesebb.

Az „Első Leánykihásatási Egyet“ f. hó 10-én tartotta Schwarcz Armin bankigazgató elnöke alatt XXIX-ik rendes közgyűlését, Kohn Arnold vezérigazgató által felolvasott évi jelentésből kitűnik, hogy a tagok száma 1891. évben 11808 jutalékrészszel szaporodott. Az újonnan beirt leányok a következő korosztályokban csoportosulnak, nevezetesen: 0 éves 1801 1 éves 1259, 2 éves 1448, 3 éves 1157, 4 éves

1138, 5 éves 967, 6 éves 819, 7 éves 745, 8 éves 726, 9 éves 607, 10 éves 466, 11 éves 430, 12 éves 242. A mérleg számaiból felismerhető, hogy az egyület a lefolyt évben is minden irányban jelentékeny eredményeket ért el, amennyiben 59538 frt 32 krajzi návsjuttalék kifizetés mellett az együleti vagyon 214,015 frt 76 kral, a készpénzalap 128,619 frt 62 kral szaporodott és a díjtartalékalap 657,864 frt 04 kral emelkedett. A közgyűlés a jelentést és mérleget örvendetes tudomásul vette, a felügyelő bizottság ajánlatára az igazgatóságnak és választmányának a felmentvényt megadta és miután Arnstein Henrik mérnök, képviselő bizottsági tag indítványára az elnöknek és az igazgatóságnak eredménydus működéséért és önzetlen fáradozásáért jegyzőkönyvileg elismerést és köszönetet szavazott, Schwarz Armin elnököt élénken éljenzelve szétosztott. A közgyűlés befejezése után a választmány alakuló ülést tartván, a következő tisztviselők választottak, u. m. alelnökké: Kohn Károly, pénztári igazgatóvá: Frankfurter Samu, ellenőri igazgatóvá: Hercefeld Zsigmond, igazgatókká: dr. Wittmann Mór, dr. Reich József, Eisler József és Tsuk Sándor.

M. kir. államvasuti ügyek.

Uj közvetlen személy és podgyászdíjszabások a francia-belga-német-svájczi-osztrák-magyar-román-serb-holgár-keleti forgalomban. Folyó évi április hó 1-én Franciaország, Németország, Svájc, Ausztria, Magyarország, Románia, Szerbia, Bulgária és Törökország közt érvényes közvetlen személy és podgyász díjszabások lépnek életbe.

Ezen díjszabások szerint Budapestről-Nancy és Párisba Délnémetországon át szóló I, II, és I-II menet és Párisba I. és II. osztályú menettéri jegyek, továbbá Budapestről-Dover és Brüsszelbe szintén Dél-Németországon át szóló I és II osztályú és végre Budapestről-Brüsszel és Doverbe Észak-Németországon át szóló I. és II. osztályú közvetlen menetjegyek adatnak ki és a podgyász is, de ez csakis a keleti expressvonnáknál közvetlenül vétetik fel.

A közvetlen jegyek úgy Budapest, nyugoti- és személyi központi pályaudvaron, mint a városi menetjegyjrodában (Hungária szálló) válthatók.

Az új díjszabások példányai a m. kir. államvasutak igazgatóságánál megszerezhetők.

Ausztria-Magyarországból-Svájczba szállítandó tojás delijgyümölcs és lószőr küldemények származási igazolványai. A kiviteli czégek tájékoztatása czéljából köztudomásra hozatik, hogy a svájci szövetség tanács f. évf márczius 1-én kelt határozata folytán az Ausztria-Magyarországból Svájczba bevitelre szánt tojás, delij gyümölcs (tisztított, fonott és kikészített) lószőr küldemények a kedvezményes conventionális vámdíjtételeket csak az esetben élvezik, ha az illető küldeményekhez származási igazolványok is mellékeltenek, ellenkező esetben azok az általános vámdíjszabás tetelei alá esnek.

Az Ausztria-Magyarország és Svájc között kereskedelmi szerződés 2. cikkének 8. és 9. pontja értelmében az osztrák-magyar monarchiából szállítandó küldeményeknél ilyenmő származási igazolványok, a feladó, esetleg az osztr. svájci határállomás vámhivatala, a községi előjáróság vagy a consuli hivatalok részéről állítottak ki, mely igazolványokat a svájci követségek, illetve a svájci konsulatok részéről láttamoztatni nem szükséges.

Köszönetnyilvánítás.

Barátainak ismerőseimnek és jóakaróimnak, szóval mindazoknak boldogult hosszú betegsége alatt, valamint elhalálozása alkalmából irántam és családom irányában a részvétnek oly sok jelét tanúsították, fogadják a legmelegebb köszönetemet. Különös hálámat és mély köszönetemet fejezem ki egyúttal Dr. Petrovics Mihály orvos úrnak, ki a boldogultnak szenvedéseit hosszú betegsége alatt valóban önfeláldozó buzgalomával oly nagy mértékben enyhítette.

Fiume 1892 ápril 16

Möcs Zsigmond

Felelős szerkesztő és tulajdonos
Möcs Zsigmond.

Hirdetések.

A Kathreiner-Kneipp féle kitűnő, és az egészségre nagy hasznú árpakávé kivonat képviselőseggel Fiume és vidékére Walluschnig Antal fiumei kereskedő lett megbízva. E kitűnő kávé, mely íz és illat tekintetében a gyarmat kávéval versenyez, kicsinyben, Fiumében a következő kereskedőknél kapható: Anderle B., Baccarich Antonio, Baso Francesco, Bastianich M. Bianchi G., Blazevich P. Bolé J., Burich Pietro, Cartesio Nicolò, Curti Edoardo, Gatpasi Eugenio, Iellenich S. Mance Giov., Matcovich Antonio, Miculinic Gasparo, Papet M., Ponso Giuseppe, Schittar G., Snaquina G. Pauna Felice, Ungar Carlo, Valich A. Vlasich Lorenzo, és Vezzil B.

Ez izletes kávé a fönnevezett kereskedőknél, megizelés végett kis csomagokban ingyen is kapható, mely alkalommal az elkészítésre vonatkozó utasítás is megadatik.

Med. Univ.

Dr. Krausz Ödön

fogorvos

Via Andrassy 533. (Luppis féle ház) a postaépület mögött.

Rendel 9-12 d. e. és 2-5 ig d. u.

Foghúzások rövid és enyhe narcissal és a nélkül is eszközöltetnek. Fogtömések arannyal, ezüsttel, amalgammal, cementtel stb. Mesterségség fogak és fogsorok.

Bor kivonat.

Kitűnő és egészséges bornak azonnali elkészítéséhez, ajánlom a kipróbált különlegeséget. Az így készült bor a valóditól meg nem különböztethető.

2 kilo ára (mely 100 liter bor elkészítéséhez elégséges) 5 frt 50 kr. utasítás a készítésre díjmentesen mellékeltek. A legjobb eredmény, és a gyártmány egészséges tulajdonsága tekintetében jót állók.

Szesz-megtakarítás

Érhető el, a pálinkánál az éj felülmúlhatlan erősítő-essenciám által, mely az ital-

nak kellemes, és sikerült ízt kölcsönöz, a szer kizárólag nálam kapható.

Ára kilonként 3 frt. 50 kr. 600-1000 literig használati utasítás.

E különlegességekből bármennyű essenciát ajánlok, rum, cognac, fiam li-körök stb. gyártására, felülmúlhatlan minőségben. A készítéshez szükséges utasítások díjmentesen mellékelve lesznek. Árjegyzék bérmentve.

Pollák Fülöp Károly

Essenciák különlegességi gyára Prágában Megbízható ügynőköt kerestetnek.

Budapest, Kerepesti-út 36. szám

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sternberg Armin és testvérei
Hangszer-áruháza
BUDAPEST, VII., Kerepesti-út 36.

Saját gyártmányú mindennemű vonós, vonósfa- és rez-fűvő hangszerek és azok keltetői és alkettetői. Mindennemű hangszerek és zeneművek javítása és khangosítása pontosan és gyorsan.

Zongorák javítása és hangolása pontosan eszközöltetik.
Harmónikáról külön árjegyzék kérendő.

Budapest, Kerepesti-út 36. szám

Hozzánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI FORRÁS

ÁGNES

József főherceg asztalán rendszer itall szolgálta.

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fő szerkeskedésében és vendéglőjében kapható.

VEDESKUTY L.,
ORSZÁGOS FÓRAKTÁR
cs. és kir. és szerb kir. udvari ásvány viz-szállító vállalat
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Vegyelmezve Dr. LENGYEL BÉLA egyetemi tanár

Amelva a bel- és külföld számos orvosi tekintélye által főleg a lélegzési, emésztési- és gyomorszerűk bántalmánál; hatáson gyógyítja a Rhachitis, görvölty, vese- és tüdőbetegségeket, epógy házódást a tagok csúszos bajainál, gyermekknél megadottja a szükséges gyomorsavanyu-kezelést s okozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szén- és kalciumtartalmával fogva ezen itató savanyuvíz a legkellemesebb itall bir s borral használva ígér nagy költetnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumában is, és egy mint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fő szerkeskedésében és vendéglőjében kapható.

VEDESKUTY L.,
ORSZÁGOS FÓRAKTÁR
cs. és kir. és szerb kir. udvari ásvány viz-szállító vállalat
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

BATTARA P. könyvnyomdája Fiumében.

A fiumi

Január végyőrváros ésgek közt ismval, Bathyá

Az akkor

két fényes n

gényt a győ

és rokonszen

Andrássy nev

gek, hogy

törvényhatós

győriek e k

sen hajlandók

jelent köztük

dotta székfog

nagynevű esa

drássy Gyula

üdvözölték t

lőlegképen aj

Elmúlt a

következtek

A két győ

megyei csekél

nagyobb és f

a főispánnak

Hogy a vár

dezett legyen,

tényezőket f

felhasználhag

* Lapunk

kinadrudt...